Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 147. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 7-го СЕРПНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 7, 1981 No. 147. VOL. LXXXVIII.

РОБЛЯТЬ ЗАХОДИ В ОБОРОНІ РАЇСИ РУДЕНКО

На розмові з конгресменом Дж. Койном в його бюрі (зліва направо): Уляна Мазуркевич, д-р Ніна Строката-Караванська, Віра Андрейчик, Христя Сеник і Орися Гевка

Вашінґтон. — Конгресмен Джім Койн, республіканець з 8-го дистрикту в Пенсильванії, відомий прихильник Гельсінкських груп і груп, які виступають проти порушення людських прав у СССР, зокрема Філядельфійського Комітету оборони Людських і Національних Прав України зустрівся з представницями цього Комітету на важливій інформативній розмові, де було дискутовано багато дисидентських українських справ, зокрема доля заарештованої Раїси Руденко.

Р. Руденко, дружина Миколи Руденка, засудженого й тяжко покараного голови Української Гельсінкської Групи в Києві, українського сучаного, мабуть, найвизначнішого поета і письменника, номіната на нагороду миру Нобеля на 1981 рік, тепер заарештована.

На розмові з конгресменом були Уляна Мазуркевич, голова Комітету, д-р Ніна Строката-Караванська, ще донедавна — політичний в'язень совєтських тюрем, Віра Андрейчик, Христя Сеник і Орися Гевка, члени Комітету.

На прохання цих українських активісток конгресмен Дж. Койн телефонував до Совєтської амбасади у Вашінґтоні, щоб запитати про Раїсу Руденко, що з нею і де вона тепер перебуває.

Про Р. Руденко було відомо, що вона „зникла" 14-го квітня ц.р. зі свого мешкання після багатьох каґебівських нагінок на неї за те, що не відрікається свого мужа, а далі добивається у нелюдської совєтської влади полегшення йому, інвалідові війни, долі. Далі стало відомо, що Р. Руденко заарештовано 15-го квітня і ув'язнено. Тепер переслідують всіх тих, до кого Раїса Руденко стояла близько.

Речники совєтської амбасади відмовилися розмовляти з конґресменом Дж. Койном.

Фундація Р. Смука проголосила дари і стипендії

Чикаґо, Ілл. — Фундація імени св.п. Романа В. Смука, заснована тут кілька років тому відомим українським діячем, правником д-ром Романом І. Смуком, батьком загинуло в летунській катастрофі надійного молодого інженера Романа В. Смука, кожного року уділює чималі суми на різні вартісні українські почини для різних осіб, здебільшого аспірантів-студентів українського роду, на їхні проєкти, звичайно з українознавства чи споріднених царин.

Цього року Фундація уділила грошові дари для Українського Гарварду — 500 дол.; для Дослідницького Центру Історії Іміграції при Міннесотському університеті - 500 дол.; для докторанта Ярослава Білоцерковича за його докторську працю з історії українського дисидентського руху - 600 дол., він опрацьовує дисертацію „Український політичний дисидентизм у Совєтському Союзі" під керівництвом проф. Івана С. Решетаря з Вашінґтонського університету в Сіатлі, Вашінґтон; стипендію у висоті 300 дол. уділено Лідії Михайлюк, студентці антропології Стейтового униіверситету Ню Йорку в Олбані, Н. Й.; стипендію також 300 дол. дістала Юлія О. Татко, студентка біології Лойола-університету в Чікаґо; і нарешті суму 100 дол. дістав наймолодший неповоротець до Совєтського Союзу Володимир Половчак, на закуп його шкільних приладь на новий навчальний рік.

У прилогах до проголошення подано характеристику поодиноких стипендистів. Про докторат Я. Білоцерковича пишеться, що ця дисертація дасть першу макроаналізу феномена підсовєтського дисидентського руху в порівнянні з відносно коротким розглядом індивідуальних дисидентів або менших дисидентських груп. Таких поодиноких дисидентів у цій праці буде від 75 до сотні. В праці особливо підкреслено різницю поміж дисидентським рухом російським і українським, чого звичайно не наголошують поважніші праці з цієї ділянки неукраїнських дослідників.

В рекомендації для студентки Л. Михайлюк підкреслюється її професором неукраїнцем Ґері Ґ. Ґоссеном відданість цієї студентки „до всього, що є українське", і це він окреслює найкращими висловами з певністю, що студентка продовжуватиме серйозні студії українського і слов'янського світів.

У подяці з Міннесотського університету віцепризидент і екзекутивний директор Роберт Дж. Одеґард, дякуючи за дар Фундації для Центру, пише: „Цей живий пам'ятник, даний в ім'я дружности, любови і порозуміння, увічнюватиме дух людини, що її згадуємо. Це найбільш гідна данина і вона заохочуватиме інших в університеті, які своє життя й труд посвячують справі поліпшування людства".

Цьогорічні дари й стипендії Фундації є одним виявом великої і корисної для української й американської громади праці філантропа д-ра Смука, адвоката вже на протязі 50 років в Іллиной, за що його було якраз нещодавно відзначено званням і грамотою „Сеньйора радника" кляси випускників 1931-го року від Іллинойської Стейтової Правничої Асоціяції. Урочистість вручення грамоти відбулася у вівторок, 23-го червня, у Ґілтон готелі в Спрінґфілді, Ілл., на річному з'їзді цієї великої і впливової організації. В кінцевому реченні ґратуляційного листа до д-ра Смука підкреслено 50-річний досвід, льояльність відданість адвокатській професії нагородженого.

Уряд переводить заповіджені акції проти контролерів

Вашінґтон. Федеральний окружний суддя у Александрії, Вірджінія, засудив президента місцевої філії юнії контролерів летунського руху на 60 днів тюрми за зломання судової заборони. А суддя в Кензасі доручив арештувати чотирьох контролерів за ту саму провину.

Уряд заповів, що державні прокуратори не будуть переводити масової акції арештів за зломання обов'язуючих законів, але зате розпочав висилку повідомлень страйкуючим про їхнє звільнення з праці.

В першій фазі акції звільнень вислано 55 таких повідомлень. Не зважаючи на це, контролери на загал страйкують далі. На 12,000 страйкуючих тільки 471 повернулися до праці, а 93 зголосили свій поворот.

Линн Гелмс, голова Адміністрації цивільного летунства, повідомив, що першого дня страйку 64 відсотки плянованих летів відбулися згідно з розкладом, 72 відсотки у вівторок і 75 відсотків у середу. В наступних днях передбачується піднесення відсотка нормальних летів. Зв'язане це з поворотом частини контролерів до праці та з покращанням праці тих, що їх заступають і щораз кращим пристосуванням приватних летунських ліній до існуючої ситуації.

Плян відповідних заходів на випадок страйку приготовано ще за урядування президента Джіммі Картера, бо вже тоді були точні інформації про пляни покинути працю й вийти на страйк серед контролерів летунського руху.

ПОЛЬСЬКІ РОБІТНИКИ ПОГРОЖУЮТЬ НОВИМИ СТРАЙКАМИ

Варшава, Польща. —Пресове агенство Ройтерса інформує, що в столиці був майже цілковито завмер рух: не рухалися якийсь час зумисне зупинені поїзди і трамваї, стояли нерухомо численні автобуси — міські і ті які спеціяльно прибули для масової мирної демонстрації до Варшави, особові авта і таксівки. Польське населення запротестувало таким способом проти браку харчів, раціонування деяких продуктів, значно обмежену ддоставу сільськогосподарських товарів до великих міст тощо. Профспілка „Солідарносьць" погрожує страйками.

Демонстрація проходила мирно, крім незначних інцендентів з поліцією, яка у збільшеному числі патрулює міста і намагається не допустити великих мас народу під будинки Центрального Комітету Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії та уряду. З цього приводу виникнули були 4-го серпня деякі непорозуміння, бо уряд прем'єра Войцеха Ярузельського погрожував, а вільна профспілка „Солідарносьць", яка стоїть на чолі цих масових протестів, перестерігала уряд перед ужиттям сили.

Немає навіть мови, — звітують західні кореспонденти з Варшави, — щоб хтонебудь міг проїхати через середину міста, бо цілий рух є в стані цілковитого замороження. Автобуси і автомобілі, яких поліція затримувала, не рухалися з місця. Щойно в середу, 5-го серпня, демонстрнти „відморозили" середмістя Варшави, а трамваї і автобуси почали їздити.

Радієва і телевізійна сітка ввесь час передають звернення до демонстрантів з пересторогою, що у висліді таких манІфестрацій економічна ситуація в Польщі може ще більше погіршитись. Радіо Варшава також повідомило, що новий міністер внутрішніх справ ген. Чеслав Кішка ввесь час нараджується із своїми консультантами і членами комісії публічного порядку, хоч конкретної акції цього міністерства супроти демонстрантів ще не помічається.

Раніше також прем'єр-міністер Ярузельський застрашував профспілку „Солідарносьць" і демонстрантів військом, яке може бути вжите проти „заколотників порядку" і ліквідації „чорного ринку". Газета „Трибуна Люду" подала вже кілька випадків арешту власників нелеґальних підприємств „чорної торгівлі", після чого голова Крайового комітету вільної профспілки Лех Валенса заявив, що такі заходи тільки погіршують ситуацію. Робітники, заявив Валенса, не відступлять від своїх домагань під тиском військової чи поліційної сили.

Поодинокі кореспонденти звітують, що обидві сторони — преставники уряду і профспілки „Солідарносьць", здають собі справу із серйозности ситуації і намагаються у переговорах дійти до конкретних висновків. Самі однак висновки і обіцянки не поправлять ситуації, —кажуть західні політичні спостерігачі, —треба конкретних потягнень уряду на відтинку прохарчування населення. В допомогову акцію включаються також щораз більше західні країни чи поодинокі харитативні організації.

У вечірніх годинах 5-го серпня пресові аґентства повідомили, що дводенний перестерігаючий страйк польських робітників, який мав за мету запротестувати проти браку харчів, фактично закінчився. Сотні автобусів, трамваїв і приватних автомобілів покинули середмістя Варшави і життя почало нормалізуватися. Обидві сторони, тобто уряд і вільна профспілка „Солідарносьць" погодилися на дальші переговори, які вневдовзі розпічнуться між заступником прем'єра Мєчиславом Раковским і головою Крайового Комітету профспілки „Солідарносьць Лєхом Валєнсою. Метою переговорів є поправити харчову ситуацію в Польщі і недопустити до генеральних страйків в країні.

Джін Киркпатрик з'ясовує свої погляди

Джін Киркпатрик

Буенос Айрес, Арґентина — Джін Киркпатрик, американський амбасадор при ОН і керівник всіх американських функцій в системі ОН, об'їжджає країни Південної Америки, де вона має нагоду з'ясувати свої погляди. Вона виступає на публічних зустрічах, в розмовах з пресою та на інших форумах пояснює підстави політики сучасного американського уряду.

В програмі поїздок амбасадора Киркпатрик є Венесуеля, Арґентина, Уруґвай, Чіле, Перу і Еквадор. Дотепер вона відвідала Венесуелю, Арґентину, Уруґвай. Крім публічних виступів вона також полагоджує цілий ряд справ нормальними дипломатичними каналами, або, як популярно називають, „тихою дипломатією". В центрі своїх уваг вона ставляє справу російського імперіялізму і його пляни на західній півкулі, а спеціяльно в Південній Америці, де послушним знаряддям совєтської імперіялістичної політики є Фідель Кастро, комуністичний лідер Куби. Інформуючи про методи праці Кастро та про його безмежну відданість Москві, Киркпатрик висловлює погляд, що поступування Кастра входить в ділянку психіятрії. Він бо зовсім виразно нехтує інтересами свого народу і інших народів Америки ради служіння Москві.

Киркпатрик є автором відомої тези про різницю міжавторитарними й тоталітарними устроями. Коли перші вимагають послуху для державних заряджувань у загальних справах, то другі — тоталітарні — підпорядковують собі цілість життя, навіть родинне й особисте та вимагають катеґоричного послуху, а в випадку непогодження з офіційними поглядами знищують людей. Амбасадор Киркпатрик пропонує, щоб Уряд ЗСА виразно переводив лінію поділу між тими двома в декому зближеними, але не тотожними системами. Саме так вона поступає на терені ОН, де вона формулює американську політику. В Південній Америці є велике заінтересування тими її поглядами, тому що в тій гемісфері багато урядів має авторитарний характер і дотепер їх змішувано з тоталітарними режимами.

Перебуваючи в Арґентині, амбасадор Киркпатрик поставила вимогу, щоб арґентинські збройні частини взяли участь в синайській міжнародній формаії. Міністерство закордонних справ Арґентини спротивилося тому, але військові кола підтримали ту пропозицію і тепер між тими двома чинниками відбувається дебата

Союзовий День філядельфійської Округи відбудеться на „Тризубівці"

Танцювальний ансамбль Українського Клюбу у Фреквіллі, Па.

Філядельфія, Па. (с.г.). — Вже від 30-ти років майже кожного року філядельфійська союзова Округа влаштовує Союзові Дні або інші імпрези, завданням яких є в першу чергу пропагувати добре ім'я Українського Народного Союзу. Таким були також відзначування ювілейних річниць щоденника „Свободи" і Батька Союзу. Цього року, згідно ухвали річних зборів Округи, вирішено відбути зустріч Союзівців з громадянством у неділю, 16-го серпня, на посілості Українського Спортового Осередку Тризуб" в Горшамі, Па.

Для переведення свята обрано діловий комітет, який очолив Степан Гавриш. До комітету входять всі члени Управи на чолі з головою Округи Петром Тарнавським. Спільно відбуто ряд засідань і обговорено всі ділянки перебігу Союзового Дня. Атракцією свята буде виступ молодих танцюристів з околиці, де тому 87 років наші діди — піонери поклали міцні підвалини для Українського Народного Союзу, найстаршої української установи у вільному світі.

Танцюристи — це ансамбль Українського Клюбу св. Михаїла в Фреквіллі, Па., що існує при українській католицькій церкві св. Михаїла. Членами танцювальної групи є діти третього і четвертого покоління, нащадки перших піонерів, які прибули до Фреквіллу з Лемківщини і Закарпатської України, а популярно звали себе „австріяками". Проте молоді танцюристи називають себе українцями і горді з того, що продовжують українські рідні традиції.

Під час Союзового Дня будуть вшановані заслужені союзівці-піонери з відділів філядельфійської і сусідніх округ. Для дітей і найменших готуються різні несподіванки під керівництвом інж. Івана Скіри. Буде тут і забава, до танців гратиме популярна оркестра „Кавалери". Діятиме кухня з традиційними українськими стравами, а також будуть гарячі і зимні напитки.

На цей традиційний Союзовий День запрошує Управа все союзове членство і всіх українських громадян з міста і околиці. Запрошено Екзекутиву УНСоюзу, а також сусідні округи і такі, з якими філядельфійська союзова громада співпрацювала і співпрацює. Запрошено округи Лігай Веллі, Твердого вугілля, Вілкс-Беррі, Скрентон; округи Ню Йорк, Нюарк, Джерзі Сити, Перт Амбой і Пассейк. Також запрошено до участи у святі членство інших братських союзів.

А. Добрянський, Г. Стрілець і Т. Гриньків виступлять на Союзівці

Союзівка. — У суботу, 8-го серпня ц. р., о год. 8:30 вечора в рамцях культурно-розвагових програм тут виступлять відомі українські мистці — бас-баритон метрополітальної опери Андрій Добрянський, скрипачка Галина Стрілець і пяніст та акомпаньятор Тома Гриньків, а до танців після цієї програми приграватиме оркестра „Чари". В неділю, 9-го серпня, матиме свою виставку образів прибулий з Парижу мистець-маляр Темістокль Вирста.

Минулої суботи на Союзівці виступив дуже успішно, при великій кількості гостей, відомий у З'єднаних Стейтах Америки і поза ними мішаний хор „Думка" під нистецьким керівництвом Семена Комірного, акомпаньямент Ірини Фабрики. Сольові партії виконували: Микола Фабрика, Омелян Гельбіґ, Олена Зам'ята, Уляна Стек, Алла Ґроґуль, Дозя Ластовецька, Петро Ґанкевич. Соліст-баритон М. Фабрика виступав також самостійно під акомпаньямент Ірини Фабрики. Хор, під приязні оплески присутніх, виконав, між іншим, такі відомі твори, як „Торжественну кантату" Людкевича, „Вечерниці" Ніщинського, хорову партію з опери „Богдан Хмельницький" Данькевича та багато інших.

Як і в попередніх програмах молоді і талановиті Марта Кордуба, Аня Дидик, постійний конферансьє на Союзівці, Алек Худолій і Теодор (Дорко) Сенчишин, вдало виконали скеч на союзову тему.

В неділю, 2-го серпня, мав свою виставку образів Михайло Мороз.

Багато радости і щирого сміху принесли гостям Союзівки найменші танцюристи, учасники танків під керівництвом Петра Марунчака, які виступали в п'ятницю, 31-го липня. В понеділок, 3-го серпня, тут розпочались курси танку для заавансованих груп, теж під керівництвом П. Марунчака, які триватимуть два тижні.

В середу 29 липня на Союзівці, під час програми показу талантів, виступили учасники школи гри на бандурі із сусідньої Оселі ОДУМ-у. Молодих мистців офіційно привітав управитель Союзівки Володимир Квас, а гості вручили йому на пам'ятку мініятюрну бандуру під загальні оплески присутніх.

„УКРАЇНСЬКИЙ ВЕЧІР" НА ЛОНҐ АЙЛЕНДІ

Іст, Медов, Н. Й. — В понеділок, 10-го серпня ц.р. о год. 7:45 увечері, тут у розлогому Айзенгавер парку відбудеться „Український вечір" спонзорований Відділом УККА повіту Нассав, Европейсько-Американським банком і управою парків та розваг згаданого повіту. В програмі виступлять: чоловічий хор „Прометей" з Філядельфії під дириґентурою Михайла Длябоги; „Скоморохи" — танцювальний ансамбль під керівництвом Роми Прийми-Богачевської; оркестра „Іскра"; тріо „Черемош" Осередку СУМА-А в Ню Йорку. Керівником „Українського вечора" буде д-р Аскольд Лозинський. Вступ вільний.

Організатори рекомендують принести зі собою крісла або коци для сидження.

У світі

ДО ВАШІНҐТОНУ ПРИБУВ один із командирів християнської міліції в Ливані, Башір Ґемаєль. Він командує збройними частинами християнської Фалянґи, яка оперує, в першу чергу, в долині Бекаа, центральній частині Ливану з головним містом Загле, та в східній частині Бейруту. Весною цього року збройні відділи Фалянґи звели численні важкі бої з сирійськими військами, які окупують Ливан на підставі мандату Арабської Ліґи. Сирійські військові частини мають за завдання утримувати лад і порядок на терені Ливану й давати всебічну підтримку урядові тієї країни, але вони ні одного з тих завдань не виконують задовільно. А це викликує негодування серед населення Ливану, а головно серед християн, проти яких спрямовані сирійські заходи. Сирійці як мусулмани, підтримують мусулман, а не ведуть спрямовану на добро всіх ливанців політику. Власне боротьба між християнськими міліціонерами та сирійцями викликала інтервенцію Ізраїля, який став на захист християн. Ґемаєр прибув до Вашінґтону, щоб дістати допомогу в зброї.

ПРЕЗИДЕНТ БОЛІВІЇ генерал Люїс Ґарсія Меза, зрезиґнував зі свого посту на вимогу збунтованих вояків. Він добровільно передав владу військовій хунті, очоленій генералом Альбертом Натуш Бушом. Теперішня спроба перевороту була вже п'ятою зчерги від травня цього року. В попередніх спробах перевороту брали участь різні військові частини, але вони не мали достатньої сили, щоб скинути президента. Генерал Міза сам прийшов до влади дорогою перевороту. Минулого року в липні він не допустив до перебрання президентських функцій жінку Лідію Техада, яку в загальному голосуваннім обрано президентом країни, але перебрав їх в свої руки. Серед поінформованих кіл висловлюють сумніви, чи хунта, яка тепер перебрала владу, втримається при ній. Інші бо групи високих військових старшин висловилися проти політики теперішньої хунти, не чекаючи аж вона матиме змогу показати себе.

В Америці

ЛЮЇС СЛЕЙТОН, окружний прокуратор в Атланті, Джорджія, заявив кореспондентам, що він не вимагатиме кари смерти для Вейна Б. Вілліямса, фотографа по фаху, якого прокуратура обвинувачує у вбивстві двох з усіх 28 негритянських юнаків, замордованих в тому місті на протязі останніх двох років. Вміжчасі Міська рада продовжила на протяг трьох місяців виїмковий стан і заборону для молоді перебувати ночами на вулицях. Тому, що в останньому часі не було вбивств деякі родичі і суспільні організації противляться зарядженню Міської ради і кажуть, що це обмежує їхню свободу. Підсудний Вілліямс, якому минуло 23 роки життя, не признається до вбивства 27-річного Натаніела Кейтера і 21-річного Джіммі Пейна. Прокуратор Слейтон каже, що в Джорджії вправді існує кара смерти за вбивство, але підсудному ще треба доказати, що він примінював насильство, плянував схоплення, зґвалтував вбиту особу тощо.

ГРУПА ВАШІНҐТОНСЬКИХ підприємців припинила заходи для знайдення покупця на газету „Вашінґтон Стар", яка плянує закрити свої бюра вже в кінці цього тижня, якщо до того часу не трапиться хтось, що врятує видавництво від банкрутства. „Я не думаю, що в такому фінансовому стані ми можемо продовжувати працю, бо це не принесе нікому користи", — заявив Роберт Ліновес, який очолював групу бизнесменів, що займалися пошуками за новим власником для щоденника, який виходив 128 років. Корпорація „Тайму", яка є власником „Вашінґтон Стар" втрачала кожнорічно 20 мільйонів долярів на газеті. Президент Роналд Реґен відвідав видавництво 4-го серпня і коротко розмовляв з екзекутивними урядовцями і редакторами названої газети. Президент висловив сподівання, що може трапитися „одно з тисячу чудес" яке врятує „Вашінґтон Стар" від катастрофи.

В ПОНЕДІЛОК, 3-го серпня ц. р., прибула до Відня, численна американська делеґація, яка має там стрінутись з подібною совєтською делеґацією з метою обговорення продажу зерна для СССР. Плян, який простягатиметься на найближчих п'ять років передбачає продаж великої кількости пшениці, кукурудзи, сої та іншого зерна для Совєтського Союзу на суму кільканадцять мільйонів долярів. Американську делеґацію очолює секретар сільського господарства в уряді президента Роналда Реґена Білліям Брук. Репрезентантом совєтської делеґації є заступник міністра торгівлі Боріс Ґордієв. Американські сільськогосподарські знавці кажуть, що збір зерна в Совєтському Союзі в цьому році є катастрофально низький і тому уряд СССР дуже зацікавлений закупом більшої кількости зерна за кордоном.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00, UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Крутий шлях еміґранта

Талановитий письменник міг би написати прецікаву повість, взявши за її центральну особу ще недавно мало кому відомого іранського діяча Абогассана Бані Садра. Як студент — він бунтувався проти влади шаха Мохаммеда Різи Паглеві, який орієнтувався на европейський Захід, був вірним союзником Америки, хотів перетворити Іран у модерну країну, але водночас правив по-диктаторськи, зорганізував тайну поліцію „Савак" за зразком совєтського ҐПУ, потурав грошовій захланності своєї родини та безпощадно розправлявся з своїми політичними противниками. І Бані Садр, як десятки інших його земляків, втік був до Франції, де приєднався до групи іранських еміґрантів, які з Парижу керували повстанським рухом проти шаха в Ірані. Лідером тих еміґрантів був близько 80-літній „аятолла" — (духовник) Руболла Хомейні, який зненавидів був шаха Різу Паглеві за його реформи, що ніби порушували канони мохаммеданської віри, та який сконфіскував великі земельні посілості іранських духовників, що їх парцелював поміж селян. Бані Садр уважав себе „духовним сином" Хомейні і перевів 14 років на еміґрації. Але революція проти шаха, керована з Франції, мала успіх: у 1979 році шах рятувався втечею літаком з Теґрану і Бані Садр вернувся разом із аятоллею Хомейні до Теґрану.

Проте з упадком монархії в Ірані та з проголошенням „ісламської республіки" не настав спокій. 4-го листопада 1979 року, зорганізована новою владою, юрба фанатичних „студентів" штурмом здобула американську амбасаду, де захопила ввесь тамошній персонал, як „закладників", домагаючись за звільнення їх видачі Іранові колишнього шаха, який в міжчасі опинився був спершу в Мехіко, опісля в Америці: шахові дозволено приїхати до Ню Йорку на операцію пістряка. Відомо, що американські „закладники" перевели у фактичному ув'язненні 444 дні аж до 30-го січня 1981 року. До їхнього звільнення чимало причинився Бані Садр, який став був іранським міністром закордонних справ і належав до „поміркованих" членів верхівки, підпорядкованої фактичному диктаторові аятоллі Хомейні. Нехіть Бані Садра приєднатися до крайніх фанатиків та схильність до привернення добрих відносин Ірану з ЗСА та европейським Заходом, насторожило проти нього впливових членів іранського теократичного режиму.

Внутрішня боротьба за владу скінчилася прогрою Бані Садра. Почалася проти нього одверта наґінка з вимогою його димісії, остаточно іранський парлямент з більшістю фанатиків визнав його „нездатність" і Бані Садр, сподіваючись, що його арештують та певне і розстріляють, за прийнятим за режиму Хомейні „правосуддям", почав скриватися, спершу в Теґрані, опісля в горах, серед бунтарських супроти режиму Хомейні курдів. Аж ось, після 43-денного перебування у різних країнах, Бані Садр виринув на летовищі у Франції, за 60 миль від Парижу. Допоміг йому втекти, схопленим з військового летовища під Теґраном військовим літаком, колишній пільот шаха Різи. Разом із Бані Садром втекли його дружина і дві дочки. Французький уряд негайно признав йому політичний азиль під умовою, що Бані Садр не буде займатися політикою. У свому першому інтерв'ю колишній еміґрант-революціонер Ионер, пізніше міністер закордонних справ у революційному уряді, тепер знову політичний еміґрант, у віці вже 47 літ, висловив впевненість, що режим аятолли Хомейні довго вже не вдержиться і що в Ірані переможе демократія.

Таким чином треба було довгого власного досвіду, щоб Бані Садр переконався, що таки ані диктатура у монархії, ані диктатура у теократичній республіці не приносить хісна батьківщині. Бані Садр назвав теперішній режим в Ірані пануванням „хаосу й екзекуцій". Французький уряд дав Бані Садрові сильну поліційну охорону, яка напевно буде скріплена ще після багатотисячних демонстрацій, які йдуть у Теґрані з окликами „Смерть Міттеранові" (новому президентові Франції) та з погрозами, що „іранський нарід сам візьме в свої руки справедливість". Так, як раніше шантажували Америку, домагаючись видачі шаха Різи Паглеві, так тепер шантажують Францію, вимагаючи видачі „зрадника" Бані Садра. Такий режим, очевидно, втриматися довго не зможе, тим паче, що війна проти Іраку продовжується і колишня багата іранська країна переживає економічну кризу.

Бані Садр став історичною постаттю, трагічною наче „професійного еміґранта", тому що має характер і не хоче підпорядкуватись диктаторам.

Володимир Левенець

МОСКВА ПРОТЕСТУЄ

Проти чого не протестують комуно-московські верховоди? Протестують проти імперіялістичної „вояччини", хоч самі систематично розбудовують свою нечувану досі в світі мілітарну силу; оспорюють право З'єднаних Стейтів Америки „вмішуватись у внутрішні справи інших країн", хоч самі військово втручаються не тільки у справи сателітів, але переводять інвазію на Афганістан, ініціюють висилку кубинських експедиційних військових частин до Африки, перекидають масово зброю до країн Латинської Америки, інфільтрують західні суспільства своєю до останніх меж розбудованою розвідкою, підтримують усякі революційні зриви і самі їх підготовляють тощо.

Прикладів можна б наводити ще більше, але й цих повинно вистачити для вдумливого читача, щоб ствердити, що Москва своїми частими протестами прикриває свої підривні акції, перегони в озброєнні, підготову і переведення переговорів у некомуністичних державах та інші засекречені акції.

Тим разом, — як інформує пресове агентство Ройтерса, — кремлівські диктатори протестують проти „американського втручання у справи Польської Народної Республіки" з приводу конґресової резолюції, у якій говориться, що Уряд і американський нарід ніколи не погодяться на розв'язку польської кризи при допомозі військової чи будь-якої сили. Палата Репрезентантів затвердила цю резолюцію великою кількістю голосів (410 до одного) і це вказує на загальну поставу американських політиків, які напевно у цьому специфічному випадку являються речниками більшости американського народу і вияву його волі, бо немає найменшого сумніву, що стремління польського народу до самостійности і незалежности від московського центру підтримують усі люди не тільки в Америці, але також в інших країнах світу.

Москва назвала таку поставу Палати Репрезентантів „провокацією", ціллю якої, мовляв, є „підбехтування антисоціялістичних елементів в Польщі до антиурядових і антипартійних виступів."

Очевидно совєтське пресове агентство ТАСС перекручує і по своєму коментує окремі уступи з резолюції кажучи, що „Вашінгтон узурпує собі право диктату суверенній державі", якою, на думку кремлівських коментаторів, являється сьогоднішня Польща. Як і треба було сподіватися, що Москва закидає членам Палати Репрезентантів, що вони „закликають антисоціялістичні елементи" до посилення антиурядової діяльности, бож, на думку Тасс-у, польські контреволюціонери витягають з цієї резолюції простий висновок — Захід їм поможе". Совєтські верховоди підкреслюють, що американська декларація появилася якраз у хвилині „посилення діяльности антисоціялістичних елементів у Польщі", що фактично заперечує існуючу у тій країні дійсність, бо ніякої протиурядової „діяльности— там не має — існує радше масовий протест населення проти дорожнечі цін на сільськогосподарські продукти, повільної доставки цих продуктів до великих міст, раціоналізації деяких харчових продуктів, проявів справжнього голоду в деяких частинах Польщі тощо.

Натомість ТАСС розуміє цей рух по своєму. Там говориться, що на Заході „твориться антипольська кампанія" (вашінгтонська резолюція мала б нібито бути наглядним доказом цього), метою якої є „підірвати довір'я мас до соціялістичної системи". Цим рухом, говориться у протесті Москви, „керує єдиний осередок". Ніхто не сумнівається, що цим „осередком" комуно-московські верховоди вважають Вашінгтон і теперішній Уряд президента Роналда Реґена.

Тим часом, як відомо з американських політичних кіл, єдиною метою схвальної резолюції було перестерегти московських імперіялістів перед черговою військовою інвазією. Таку опінію про згадану резолюцію мають також дипломати акредитовані в Москві. Вторуючи Москві, виступили також чехословацькі комуністи проти „польських контреволюціонерів" у газеті „Руде Право", кажучи, що організаторами „голодових маршів" у Лодзі були „провокатори".

У висновку таки треба ствердити, що процеси розкладу „соціялізму" поглиблюються. Інакше Москві не потрібно б було так інтенсивно протестувати, перекручувати фактів чи вдаватись до провокацій. Але в Москві не привикли до чесного діялогу і, як звичайно, заступають його брехнею.

Іван Кедрин

АВТОРИТЕТ ЛІДЕРА

За кругло півроку урядування президента Роналда Реґена не можна було перевести ні одної заповідженої ним у передвиборчій кампанії реформи. Але за того півроку виявилося, що новий Президент користується такою популярністю у широкому суспільстві і таким авторитетом у політичній верхівці країни, як ні один президент від часу Френкліна Делано Рузвельта, дармащо між отими сімома президентами, які в міжчасі правили в ЗСА, був і національний герой Америки, Двайт Айзенгавер, і людина великої рішучости Геррі Труман та інтелектуал з вийнятковим особистим чаром Джан Кеннеді. На „лявінну" перемогу кандидата Республіканської партії в останніх виборах склалося багато причин, з яких найбільшими були розчарування Джіммі Картером, відворот від лівого лібералізму в сторону консерватизму й глибока економічна криза із такими її познаками, як: безробіття, доріжня, упадок вартости доляра.

Все ж, коли виборча перемога республіканців дала їм більшість у Сенаті (53:45 плюс І незалежний), то Палата Репрезентантів залишилася в руках демократичної більшости (277:158). Тому можна було сподіватися, що президентські внески не матимуть труднощів у Сенаті, зате так само можна було рахувати, що демократична більшість у Палаті Репрезентантів буде раз-у-раз робити труднощі Президентові з переведенням його внесків і буде робити йому всякі пакості з уваги на найближчі вибори, у котрих демократи захочуть „відбитися".

А втім, вийшло таке, чого ніхто не сподівався: демократична більшість у Палаті Репрезентантів залишилася більшістю на папері, а насправді коло 40 демократичних конґресменів зламали партійну солідарність, приєднавшись в усіх важливих голосуваннях до республіканців. Через обидві палати Конґресу перейшли усі пропоновані Президентом заощадження у новому бюджеті, деякі дуже болячі для демократичних лібералів, а в минулому тижні Палата Репрезентантів схвалила теж найбільш демократами оспорюване і поборюване скорочення прибуткового податку на астрономічну суму 75 більйонів долярів на протязі найближчих п'ятьох літ. Хоча деякі демократичні конґресмени — включно з їхнім лідером Томасом О'Нілем — відгрожувалися, що вони ніколи не погодяться на такий плян, проте в остаточному голосуванні „за" було 238 голосів у відношенні до 195 голосів „проти". Обидві палати Конґресу згодилися на скреслення з біжучого бюджету 35 і півмільйона,

— це започаткування справжньої революції у фінансовій політиці ЗСА.

Факт такої перемоги президента Реґена, чи властиво факт його піврічного походу від перемоги до перемоги, це щось більше як тільки доказ, що Президент зумів переконати більшість законодавців про правильність його пляну, як видобути країну з глибин інфляції, як зрівноважити державний бюджет і як довести до мінімуму стан безробіття. Ідеться взагалі про загадку, як це можливо, що в З'єднаних Стейтах, де демократів було і далі є куди більше, як республіканців, — консервативно — республіканський Президент дістає таку велику підтримку від Конґресу, який „за традицією" завжди воює з Білим Домом за владу, — як це можливо, що власне Роналд Реґен не має клопоту з інакопартійною Палатою Репрезентантів. У відповідь на цей запит замало сказати, що Роналд Реґен, колишній фільмовий артист і колишній двократний каліфорнійський губернатор, здобув собі популярність своїми відкликами до патріотизму, своїм підходом до осіб і проблем, своїм хистом здобувати собі симпатії слухачів і розмовців. Тайна

його успіхів у тому, що найширші кола американського суспільства відчули і зрозуміли, що Роналд Реґен щось більше, як 40-ий з черги президент З'єднаних Стейтів, — відчули і зрозуміли, що Роналд Реґен це тужно очікуваний — лідер.

Автор цих рядків у своїх коментарях не раз звертав увагу, що лідера не можна „зробити" і що лідера не „вибирається", а лідером стає людина силою власних прикмет, вроджених, чи здобутих у ході свого життя, праці і досвіду.

Американські громадяни в масі не такі легковірні і наївні, щоб вірити, що Роналд Реґен через ніч переборе інфляцію, зліквідує безробіття, піднесе престиж Америки в очах світу, приверне долярові ролю підстави міжнародної монетної системи. Але американці в масі, без уваги на партійну приналежність, якщо тільки не є заприсяженими партійними фанатиками, визнають чесність, правдомовність, простолінійність Роналда Реґена та його здатність „продати" свої погляди Конґресові і громадській думці. Економічна програма Роналда Реґена багатьом не подобається, так само, як багатьом не подобаються його погляди на такі дражливі, але пекучо життєві справи, як кара смерти, розводи чи аборти. Але американська спільнота в масі була втомлена.

Була втомлена обіцянками президентських кандидатів зривати зірки з неба з вдячности за відданий на них голос, — була втомлена нещирістю супроти народу, оптимістичними оцінками поганої ситуації, була втомлена такими деструктивними проявами, як хабарництво в державному апараті, нечесна гра, політичне хамелеонство.

(Закінчення на стор. 4)

Іван Дурбак

Реґіональний збірник „Бойківщина"

Бойківщина — середня частина українських Карпат. Монографічний збірник матеріялів про Бойківщину з географії, історії, етнографії й побуту. Редактор і голова ред. колеґії мґр Мирон Утриско. Члени ред. колеґії: проф. Олександер Бережницький, інж. Лідія Бурачинська, д-р Софія Карпінська, проф. Олександер Татомир, проф. Лев Шанковський. Видавець — Головна Управа Т-ва „Бойківщина", Філядельфія, ЗСА. Філядельфія — Ню Йорк 1980.521 сторін. НТШ — Український Архів, том 34.

Збірник „Бойківщина" видатно збагатив нашу реґіональну літературу, що буйно розвивається у вільному світі вже майже 30 років, та з кожним роком зростає. Згідно з історичною правдою треба ствердити, що патріотичне й героїчне бойківське плем'я внесло великий вклад в українську історію, науку, культуру, літературу, в боротьбу за українську державність. Бойки боролись по-геройськи в рядах УСС, УГА, УПА, І української Дивізії УНА, ставили опір усім окупантам України. Про це довідуємося із статтей наших науковців і діячів у цьому збірнику. Бойківщина видала багато провідних людей на всіх ділянках нашого життя, від церковного аж до спортового. Стрийський повіт був найсвідоміший з інших галицьких повітів. Найкраще про це можна переконатися, прочитавши статтю мґра М. Утриска „Визначні постаті Бойківщини", де подано список 187 померлих бойківських діячів, але багато бойківських діячів ще живе і працює наполегливо для добра рідного народу. В нашому реґіональному видавничому русі бойки разом з волиняками, займають почесне місце.

Товариство „Бойківщина" видає журнал „Літопис Бойківщини", видало великий збірник „літературна Бойківщина", монографічний збірник „Бойківщина", приготовляє його другий том. Бойки, зорганізовані у Дрогобицькому Комітеті, видали два томи „Дрогобиччина — Землі І. Франка", Стрийський Комітет приготовляє свій збірник „Стрийщина". Існує Бойківський Музей, відбуваються часто бойківські імпрези, з'їзди, зустрічі тощо.

Монографічний збірник „Бойківщина" — це перша частина бойківської енциклопедії, що в ній наші науковці та діячі подали низку вартісних матеріялів. Хто прочитає уважно статті д-ра Я. Пастернака, д-ра І. Теслі, д-ра М. Андрусяка, мґр М. Утриска, проф. О. Татомира, інж Л. Бурачинської, о. М. Ваврика ЧСВВ, проф. д-ра В. О. Луцева, д-р С. Карпінської, д-ра Є. Ю. Пеленського, І. Волчка-Кульчицького, В. Тритяка, Ст. Кузьмина, А. Бодника та бібліографію інж. М. Фляка, — той багато, скористав та зможе належно оцінити, що всі українці завдячують бойкам? Тому не тільки бойки, але і всі українці повинні прочитати цей збірник, мати його у своїй бібліотеці, домагатися, щоб він був в українських і американських бібліотеках.

Як і кожна річ, цей збірник має він свої світла і тіні. Загально слабою сторінкою наших майже всіх реґіональних збірників є численні повторювання у різних авторів. І тут маємо деякі повторювання у статтях д-ра М. Андрусяка, проф. О. Татомира й І. Волчка-Кульчицького, як теж і д-ра І. Теслі та д-ра Є. Ю. Пеленського. Одначе деякі наші автори не погоджуються на ніякі скорочування, тому редактори збірників не можуть скорочувати подібних місць, щоб не наразитися на зворот цілої статті. Мовний редактор не справився зі своїми завданнями, тому є деякі мовні прогріхи. Деякі автори забагато скорочують, наприклад : „укр." замість „український". Такі скорочування можна робити в нотесі, але в ніякому разі у книжці, бо цього не робить ніякий шануючий себе нарід! Невідомо чому надруковано місцями „Бойківщина", „Бойки" в лапках, хоч це потрібно тільки при назві Т-ва „Бойківщина". Чому слово „манастир" скорочується на „м-р"?. На 152 сторінці є напис над картою: „Гідросітка Радянських Східних Карпат", а повинно бути „Водна сітка українських Карпат". Цю картку взяли зі совєтського видання, але треба було змінити підпис! На 397 сторінці надруковано: „Я. Бортнянського", хоч наш визначний композитор мав ім'я Дмитро. На цій же сторінці надруковано „Перемишльської" замість „перемиської".

Та ці недоліки не зменшують великої вартости цього збірника. Шкода, що немає коротких резюме в англійській мові головних статтей, тільки подано переклад вступу, Бібліографії після головних статтей і „Частинна бібліографія Бойківщини" інж. М. Фляка підносять наукову вартість збірника. Не подано списка світлин, яких є багато, але важко за ними гукати по цілій книзі, без подання сторінок при кінці у списку ілюстрацій.

На ці недогляди треба звернути увагу у II томі збірника „Бойківщина", що його очікують не тільки бойки, але і всі зацікавлені українці. Наша Бойківщина щаслива, що має таких відданих і жертвенних патріотів, бо їхні сусіди, лемки й гуцули, не мають

(Закінчення на стор. 4)

ДО РОСІЙСЬКО—УКРАЇНСЬКИХ ВІДНОСИН

(3)

Безпечною і безграмотною підміною слова „совєтський" на слово „руский" ще сьогодні приписують злочини і нові задуми світового комунізму народові, який потерпів від комунізму раніше всіх, довше від усіх і разом з усіми близькими братами у горю, народами СССР, і який втратив від насильства шістдесят шість мільйонів населення! (Не рахуючи сорока чотирьох мільйонів — від бездарного ведення війни. Курганов). Навчені муками, не даймо нашим національним болям подолати свідомість нашої єдности! Натерпівшись від лютого насильства, — ніхто з нас ніколи нехай не стосуватиме його до сусідів; будемо шукати форми взаємин вищих, ніж знає сучасний світ: не взаємного терпіння, але взаємної великодушности.

Я бажаю вам успіху в цьому згуртованні гноблених націй і в поширенні кількости тих, кого ви репрезентуватимете в майбутньому. Навіть тільки еміґрація з поневолених країн нараховує — мільйони. Єднаючися друг з другом при повному довір'ю, не дозволяючи приспати себе розслаблюючою еміґрантською безпечністю, ніколи не забуваючи наших братів у метрополіях, — ми становитимемо і голос, і силу, яка впливатиме на хід світових подій.

27 вересня 1975 року.

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ А. СОЛЖЕНІЦИНУ

Шановний добродію!

Як колишній в'язень СССР, близько знайомий з російсько-українськими відносинами у цій країні, я дозволю собі висловити свою точку зору з приводу Вашого відкритого листа Конференції російсько-українських відносин в Торонто, хоч до організації цього форума я не маю ніякого відношення.

Я цілком згоден з вами, що російсько-українське питання багато важить для наших народів, як і з тим, що буря пристрастей навколо цього питання не сприяє його полагодженню.

Згоден я і з тим, що проти комунізму робиться реально мало, і що самими звинуваченнями віз із місця не зрушиш.

Але я не згоден з вами, що це питання не слід обговорювати еміґрантам.

На сьогодні еміґрація (при всьому її різнодумстві) уособлює настрої та погляди, які в СССР із зрозумілих причин не можуть вільно публікуватись чи висловлюватись.

Я згоден з вами і в тому, що зараз не час „ділити ведмедя". „Ведмідь" не тільки не вбитий, а, навпаки, погрожує перетовкти ловців. Тому я згоден з вами, що треба об'єднатися для боротьби з червоним фашизмом, відсунувши, як неактуальне, питання, що буде потім: сепаратизм чи федерація?

Тільки стати на таку позицію треба твердо і рішуче, не вдаючись до замаскованих спроб усе таки обстоювати одну з цих крайностей.

Мені здається, що саме ця тенденція і розпалює пристрасті.

Наприклад, ви пишете: (1) „...ніхто ніколи не може тримати при собі силою, жадна сторона у спорі не може застосувати насильства ні до іншої сторони, ні до народу в цілому...", і далі (2) „В усіх випадках має бути вияснено та здійснено місцеву волю...".

З першим я згоден, але не з другим. Бо коли звернутися до російсько-українських відносин, то до української сторони, яка оголосила себе незалежною від метрополії, вже було застосовано насильство з боку керованої комуністами метрополії. 1918-29 рр. Україна була окупована загарбниками, які прийшли з центру Росії під керівництвом російських офіцерів. Вони носили будьоновки та співали „Інтернаціонал".

Не будемо зараз вирішувати, чи були вони чисто російськими чи чисто совєтськими окупантами. Це заведе нас вбік.

Головне тут те, що до українського (так само, як і до кавказьких, прибалтійських та азіятських народів) було застосовано насильство. Отже, справедливість вимагає, насамперед, відновити статус кво, що існувало до насильства. І тільки після цього виникне питання про вияснення місцевої волі. І питання це, згідно з нормами і справедливости, і міжнародного права, буде належати до компетенції місцевого народу, який один буде вирішувати коли, як і чи взагалі потрібно таке вияснення провадити. Усяке ж втручання ззовні якраз і буде втручанням до внутрішніх справ іншої нації. Так же само і передчасне (тобто сучасне) розв'язання цього питання представниками немісцевої нації дуже важко розглядати інакше, як порушення суверенних прав місцевої нації.

От чому обстоювання питання про місцеву волю і розпалює пристрасті.

Друга тенденція, що розпалює пристрасті, це питання, яке становище посідає російський нарід в імперії, створеній комуністами (не-росіянами!) на базі і на теренах колишньої російської імперії.

Тут знову таки виникають дві крайні думки. 1) Одні кажуть, що весь російський нарід поневолює інші народи. 2) Інші, в тому числі і ви, кажуть, що „...Російський нарід, як і всі інші, поневолено комунізмом (і ніяких претенсій на особливі у чому-будь права російського народу)..."

Я не захищаю першої точки зору, але я не згоден і з другою. Категоричність ніяк не сприяє виясненню істини.

У системі комуністичної імперії, як це не боляче і не гірко усвідомлювати чесному росіянинові, російському народові відведено статус імперської нації, тобто нації, яка не зазнає національного гноблення.

Відсутність національного гноблення надає певній частині російського народу ряд соціяльних привілеїв.

Звернімось до фактів. Ви колишній житель Рязані. Чи можливо, щоб до Рязані приїхав українець і заявив рязанцям: „Нащо у вас тут українські школи? Це зайве. Мої діти будуть вчитися тільки в українській. Віднині школа буде українська"? Очевидно, ви погодитесь, що така ситуація для російської Рязані виключена. Але в першому-ліпшому місті або навіть селі України, Грузії, Латвії (при повній на те згоді комуністичної влади) два чи три урядовці-росіяни вимагають і домагаються відкриття для них російської школи або, у крайньому разі, відкриття російської кляси в національній школі, що врешті-решт веде до русифікації школи. **(Продовження буде)**

Прощай, Український Національний Доме!

У неділю, 31-го травня цього року, Управа, а згладно Комісія трьох,до якої входили: І. Самокішин, Й. Врубель та В. Сметанюк, скликали членів Українського Національного Дому в Брукліні – північ у своєму власному домі. Ціль цієї зустрічі — поінформувати членів, що комісія зробила в справі продажу дому, та мати останню товариську гутірку у своєму Національному Домі. Сцена була прикрашена портретом покійного, першого та кількакратного голови Ю. Павчака, цифрами 1936-1981, що означало час існування Дому, та написом: „Прощай, Український Національний Дім!

Зібрання відкрив голова Іван Самокішин, вітаючи присутніх та одночасно жаліючи, що так мало членів з'явилося на цій останній зустрічі у власному Домі, що так вірно і добре служив українській громаді Брукліну на протязі повних 45 років. Завдання, яке громада наложила на Комісію трьох, сповнене: Український Національний Дім продано, ціна — сто тисяч долярів.

Він розповів про всі труднощі, які треба було перебороти, щоб успішно закінчити продаж та не допустити до банкруцтва, бо лише за цих п'ять місяців страта виносить до понад 1,500 дол. Чому так є, всім відомо. Наплив до Брукліну чужо-національно-злочинного елементу, з рівночасним відпливом українців, головно молоді та старших віком, збільшення злочинів — це ті перешкоди, що довели до катастрофи. Не допомогло й те, що члени Управи погодилися працювати безкоштовно.

Зчерги фінансовий референт В. Сметанюк представив рахунки за перші п'ять місяців 1981 року, які виказали вже згадану страту. З рамени Контрольної комісії Василь Троць здав звіт з контролі, яка виказала правильність праці Управи.

По закінченні офіційної частини голова І. Самокішин запросив всіх присутніх на скромне прийняття, а провід передав В. Сметанюкові. Перебираючи провід прийняття Сметанюк запросив присутніх вшанувати вже покійних членів, а між ними також і основника та першого голову св.п. Ю. Павчака та колишнього голову С. Коня. Вступну молитву провів о. диякон Карась. По молитві Й. Врубель відчитав колишніх голів, а саме: Й. Врубель і О. Рибіцький; Й. Лисогір, П. Матичак і В. Цюпа — не прибули помимо запрошення. Оправдання й привіт надіслав колишній голова І. Бішко, якого особливо любили, головно новоприбулі члени, за його добре серце та опіку над ними в їхній найтяжчий час по прибутті до Брукліну з Европи. Він їм допомагав,як міг, чи то в підшукання праці чи помешкання. Пам'ять про нього в нас залишиться в Брукліні навічно. Далі Сметанюк подав до відома, що Управа підготовила сьогоднішнє прийняття та, на жаль, зі самообслугою, тому попросив всіх обслужити себе самих та побажав всім смачного. Вміжчасі голова І. Чамокішин передав мені цікавий документ, документ часу. Це була летючка, яку Укаїнський Національний Дім у Брукліні розповсюджував у неділю, 24-го листопада 1935 року, запрошуючи всіх на треті загальні збори організації Український Національний Дім. Ця летючка вказує, які страшні перепони Управа Українського Національного Дому мусіла переборювати зі сторони росіян, а також і своїх збаламучених кацапством людей. Та всі перешкоди поборено і рік пізніше Український Національний Дім в Брукліні став дійсністю. Він розвивався і дійшов до найбільшого розквіту при кінці 40-50-60 років, коли прийшов заштрик свіжої крови — новоприбулі українці, що поселилися у Брукліні. До вже існуючих організацій Національного Дому, двох відділів УНСоюзу, відділів СУА, створено нові осередки СУМА і ООЧСУ, і всі вони знайшли пристановище в Українськім Національнім Домі. Тут працював церковний хор, доповнений новими хористами, диригентом був спочатку Петричка, а по його смерті маестро Л. Райнерович, який ще і зараз працює. Тут в Національнім Домі створився й оперний театер, душею якого був власне Л. Рейнарович. Про всі ті надбання та про всю працю згадували окремі промовці. Під час прийняття та при каві і солодкому до слова зголосилися: Й. Врубель, В. Квасній, Л. Рейнарович, А. Рудас, о. диякон Карась, В. Троць і П. Польний.

У всіх промовців було одне важливе питання: що далі?, одна журба, що буде далі з Українським Національним Домом. Рівнож згадувано минулі добрі роки. Програму переплітано піснями, які зачинав Рейнарович, а підхоплювали всі присутні. На увагу заслуговує дует Рейнаровича і Марії Кінь, дочки покійного голови Українського Національного Дому, які заспівали українську повстанську пісню.

Та всупереч цьому настрій був сумний. Річ зрозуміла, українська громада Брукліну позбулася свого Національного Дому, в якому повних 45 років творилося українське життя, в якому всі чулися так добре, в якому відбувалися вистави, концерти, академії, віча. Все це закінчилося сьогодні. Прикінці Сметанюк, який вив'язався з обов'язків тостмайстра задовільно, попросив до заключного слова голову Самокішина, який коротко представив плян праці Українського Національного Дому. За одержані гроші з продажу Управа набуде новий дім менший, який не вимагатиме стільки видатків, в безпечнішій околиці, щоби гроші не пропали. Він запевнив зібраних, що Управа під його проводом виконає все, щоб заслужити на це довір'я, яке громада на нього поклала. В кінці попросив усіх членів, щоб до нового дому приходили всі з родинами, бо лише в такий спосіб зможемо Національний Дім утримати. Голова Самокішин говорив переконливо, та чи переконав він присутніх, покаже найближча майбутність.

В.З.

ПРЕЗИДІЯ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ в ЕМІҐРАЦІЇ „СЛОВО"

вітає Членів-Сеніорів Об'єднання

поетку Галю Мазуренко,

письменника Анатоля Васильовича Галана-Калиновського

і

поета Івана Оксентієвича Кмету-Ічнянського

з їхнім славним вісімдесятиліттям і бажає їм з нагоди ювілею доброго здоров'я, дальшої творчої снаги і багато прихильних читачів для їхніх творів.

Серпень, 1981

Президія ОУП „СЛОВО"

Відзначення 40-річчя Акту 30-го червня у Денвері

Денвер врочисто і гідно відзначив 40-річний ювілей відновлення української державности і створення Українського Державного Правління, під проводом Ярослава Стецька. По відспіванні американського гимну свято відкрив голова ООЧСУ Мирослав Кальба відчитанням звернення Блаженнішого Патріярха Йосифа з нагоди 40-річчя Акту 30-го червня 1941 року.

Вступне слово виголосив голова УККА інж. Іван Малькут, підкресливши історичне значення Акту 30-го червня 1941 року для сучасних і майбутніх поколінь українського народу. Доповідь прочитав Яків Яворівський. Доповідь дала присутнім новий і чіткий образ історичного тла і обставин, в яких відбувся цей важливий Акт відновлення української державности.

Були також відчитані: Пасторський лист Митрополита Андрія Шептицького, Архипастирське послання Владики Полікарпа, єпископа Луцького, і Пастирське послання Владики Хомишина, єпископа Станиславівського.

Наступною точкою програми була деклямація „Напис на стрілецьких могилах", яку виконала студентка Марта Венжівська. Люба Ільчишин виконала чотири народні пісні на бандурі. Деклямацію „Я бачу вас" зразково виконав Роман Колтунюк. Проф. Стефан Орищин прочитав цікавий спогад проголошення відновлення української державности в місті Броди. Хор під дригуванням Ярослава Ніжника проспівав чотири пісні: „Марширують добровольці", „Співай, шуми, зелений боре", „Тужно грала чудова скрипка", та „Збудись, могутня Україно", при фортепіяні—Марія Венжівська.

Відспіванням українського національного гимну закінчено це свято.

Я.Я.

У ПЕРШУ, НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого

МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ І БРАТА

бл. п.

Інж. АНАТОЛІЯ ГОНЧАРОВА

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

будуть відправлені

в суботу, 15-го серпня 1981 р., о год. 9-ій ранку в Церкві-Пам'ятнику в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Просимо всіх Друзів і Приятелів помолитися разом з нами за спокій душі Покійного.

Горем прибиті:

дружина — КАТЕРИНА
син — АРКАДІЙ
дочка — ЛЮСЯ з родиною
брати:
прот. ІВАН ГОНЧАРІВ
ЯКІВ ГОНЧАРІВ з родиною

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 3-го серпня 1981 року упокоїлася в Бозі у Філядельфії, Па., по короткій і важкій недузі

бл. п.

ОЛЬГА зі ЗАВАДСЬКИХ ДІВНИЧ

уроджена в Микитинцях, пов. Косів, проживши 88 років трудолюбивого життя, колишня артистка українських театрів, оперова співачка, учителька на Рідних Землях і на еміграції.

У великій жалобі:

дочки:
ДАРІЯ КОЗАКЕВИЧ
І МАРІЯ ХОМА з чоловіком МИХАЙЛОМ
внуки:
УЛЯНА КОЗАКЕВИЧ
ОЛЕГ ХОМА з родиною
РОМАН ХОМА з дружиною МАРУСЕЮ
сестра — НАТАЛІЯ СТЕФАНІВ
сестрінки:
СИДІР НОВАКІВСЬКИЙ з родиною
ГНАТ СТЕФАНІВ з родиною
ОЛЬГА ГВОЗДЬОВСКА з родиною
ДАРІЯ КАЛАТАЛО з родиною
ВІРА СТЕФАНІВ з родиною
Ближча і дальша Родина в Америці і на Рідних Землях

ЗВІТ УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ

Подаємо до відома українській громаді прізвища жертводавців на Бабин Яр Парк у Денвері.

Листа ч. 3 і ч. 4 включає жертводавців по нинішній день з ЗСА, Канади та Европи.

Щоб не образити частину жертводавців, титули яких нам були не відомі, то ми вилучили всі наукові та суспільно-громадські титули. За це просимо вибачення. Так само просимо про вибачення у випадку коли прізвище або ім'я має ортографічну помилку. У переписуванні по-англійськи написаних чеків, українські прізвища деколи є тяжко подати правильно. Також з деяких списків-лист, було неможливо відчитати прізвища жертводавця.

Комітет Бабин Яр у Денвері, складає всім жертводавцям велике спасибі. Про дальшу працю та відкриття парку буде вкоротці повідомлено у пресі.

За Комітет Бабин Яр Парк —
Юрій Мошинський *(секретар)*

ЗБІРКА НА БАБИН ЯР ПАРК

Листа ч. 3

МЕШКАНЦІ ДЕНВЕРУ (додатково)

Орест і Арета Колодій $125.00
Аскольд і Алла Мосійчук, (всього 500.00) 250.00

ЖЕРТВОДАВЦІ ЗСА, КАНАДА І ЕВРОПА

А. Воскобзісинами $1,000.00

По 500.00 дол. — Комітет Українців Канади, Володимир Возьний, „Певність" (Кредитова і Позичкова Спілка), ОЖ ОЧСУ, „Самопоміч", Ню Йорк, Український Культурний Центр, Льос Анджелес, Об'єднання Українців Великобританії — Відділ Бредфорд.

300.00 дол. — Український Народний Союз.

По 250.00 дол. — Борис Лотоцький, Комітет ім. Петлюри, Ню Йорк, Український Братський Союз, Провидіння, Союз Українців Католиків, Філядельфія.

По 200.00 дол. — Роман Іваницький, Самопоміч, Джерзі Ситі, Текля Цибух-Свідан, Союз Українок Америки, Віскансін, Дел., Український Культурний Клюб, Гюстон.

150.00 дол. — Антін Станько.

121.00 дол. — Йерофтей Куфіль.

116.00 дол. — Комітет Українців Канади, Едмонтон.

110.00 дол. — Союз Українок Америки, Елізабет, Н. Дж.

По 100.00 дол. — Річард і Міна Рудольф, Євген Стецьків, Тамара С. Наболотна, Богдан Лвочко, Богдан і Галина Стеців, Іван Савеленко, Люба Лапичак, Любомир Осадца, Ярослав і Галина Гуральні, Йосип Іванів, Юрій Городиловський, Роман Граб, УККА, Мінневполіс, Ігор А. Ґалярник, Роман Лисяк, Степан Войтович, Юрій Поліщук, Український Центр, Лондон, Онт., Союз Українок Канади, Едмонтон, Володимир Бровар Іван Ровенчук, Йоан Дутко, Іван Сливка, УККА, Олбені, Церква св. Івана Хрестителя, Сиракюзи, Осипа Михайленко, Василь Хадай, Роман П. Смик, Зенон Шепарович, Михайло Шкамбара, Степан Стацій, Володимир Сушків, Союз Українок Америки, Равей, Н. Дж., Об'єднання Українців, Вашінґтон, Д. К., Українська Православна Кредитова Спілка, Ню Йорк, П. і О. Рогатинські, Василь Зарічний, Галина Чорній, Михайло Ґрен, Михайло Кобилецький, Христина М. Шо, Ліґа проти знеславлення України, Софія Ґулик, „Самопоміч", Дітройт, Михайло Пирський, Об'єднання Українців Америки, Омага.

По 75.00 дол. — Богдан Худьо, Ярослав [illegible]й, Степан Феденко, Емільян Шкремета.

65.00 дол. — Родина Дідухів.

По $50.00 - Тарас Лукач, Іван Мисько, Орест Попович, Микола Ценко, Ілько Рожак, Б[illegible]ан Михайлович, Ярослав Сидорак, В. З. Сидорак, З. Г[illegible] і З. Мельник, Олекса Біланюк, Юрій Старостенко, Перл Цент, Антін Загородний, В. Клос, Зеновія Пиріг, Василь Кос, Ігор Коцельський, Євген і Ангелина Пласкач, Е. Р. Гуцуляк, Олександер Гудзяк, Олег Ґелемей, УККА, Кергонксон, Н. Й., Валентин Прозен, Леонард Мазур, Ярослав Очеретко, Франка Дахнівська, Братство Дивізійників, Ню Гейвен, М. Панченко, Оксана Мостович, Богдан Гурко, Михайло Павловський, Володимир Питяк, Іван Лаш, Павло Дзуль, Северин Злочовський, Яків і Олександра Шумелда, Роман Малащук, Олег Верес, Зенон Зубрицький, Олена Лисик, Віктор Роговський, Товариство Українських Інженерів, Норт Голівуд, Михайло Федущак, Роман Ґоляш, Андрій Жучок, Теодор Моторний, Марія І. Цісик, Ярослав Букачевський, Товариство „Бойківщина", Олекдандер Стрильбицький, Петро Попадюк, Українська Ліґа Філядельфії, Роман Мороз, Евстахій Филипович, Василь Павленко, Тарас Печерський, Наталія Маланчук Володимир Сарчук, Українське Товариство Інженерів, Ню Джерзі, І. Стеців, Іван Столець, Едвард Жарський, С. Фолик з дружиною, Олександер Лисько, М'ясарня „Броди", Любомир Кузьмак, Василь Бицик, Іван Худик, УККА, Метрополітальний Дітройт, Українські Американські Ветерани — Відділ 7, Ізидор Заплатинський, Роман Кушнір, Андрій Бочневич, Марія Лозинська, Юрій Кишакевич, Митро Гаритан, старший, Чарлз Суранович, Антін Набережний, Віктор Балабан, Марія Микитин, Мек Кі, Юрій Микитин, Михайло Данилик, „Самопоміч", Балтімор, Валентин Савчук.

ЛИСТА ч. 4

ЖЕРТВОДАВЦІ ЗСА, КАНАДИ І ЕВРОПИ

По 40.00 дол. — Марія Снігурович, Мек Качен, Іван Старчак, Олександер Скоп.

По 35.00 дол. — Андрій Сороковський, Михайло Комічак.

По 30.00 дол. — Андрій Педа, Реймонд П. Гриник, Орест М. Новак, Богдан Лисяк, о. Володимир Кармазин, Богдан Крук, Константин Церкевич, О. Судчак, Ірена Коцюркова, Осип Кладко, Святослав Боженко, Мирон Утриско, Володимир Іванків, Андрій Мельник, Ярослав Микулович, Центральний Комітет Підгаєччини, Наталія Хомут, Татіяна Баюк, І. Романчук.

По 27.00 дол. — Стефан Шенфелдт.

По 25.00 дол. — Віталій Візір, Антін Федорович, П. Янкевич, Юрій Слюсарчук, Василь і Ганна Макух, Варвара Корнієнко, Гілярій і Зіновія Зарицькі, Меланія Кривокульська, Петро Пясецький, Оксана Ференс, Тарас Дурбак, Валерія Наболотна, Юрій Мазуркевич з дружиною, Мирон Сурмач, о. Емілій Шараневич, Христина Шматалоха, Андрій Гичко, Роман Білак, Олександра Ґреґа, Володимир Степаник, Мирослав Жарський, Ярослав Черник, Володимир Бонецький, Віра Левицька, Євген Гутович, Роман Ромах, Богдан Кізума, Василь Дмитришин, 69-ий Відділ СУА, Михайло Салдан, Осип Дмитрів, В. Вірщук, І. В. Даревич, Роман Дражньовський, Таня Оніл, Алекс Лин, Василь Балабан, Михайло Ільків, А. Романів, Алекс Цибрівський, Бенджамин Коршун, Василь Палідвор, Алла Герец, Володимир Гойдиш, Юліян Ястремський, Микола Чумак, Іван Діденко, Іван Кохан, Ігнатій Метіль, Августина Юзвяк, Ольга Кузів, Микола Курчак, Е. Андрусяк, Звенислава Ґой, Володимир Шершун, В. Коритник, Юрій Костів, Богдан Остапюк, Й. Г. Панчук, Ярослав і Мирослава Зубаль, Михайло Логаза, Галина Наріжна, Володимир Бондаренко, Силвія Попадюк, Є. Черепенко, Ганна Мудра Топекі, Володимир Назаревич, Ярослав Турянський, Іван Ориняк, Мирон Стебельський, Омелян Суховерський, Іван Стефуричин, Зенон Терлецький, Ольга Яхно, Михайло Лотоцький, Степан Олиник, Мирон Федорів, Орест Попович, І. Пришляк, Світлана Андрушків, Роман Пилипяк, Іван Дмитрик, Богдан Головід, Роман і Михайлина Гевко, Славко Новицький, Модест Івасів, В. О. Шебунчак, Степан Боднарчук, Роман Кос, Юрій Щербанюк, Уляна Целевич, Федір Гамишкин, „Дністер" — Клівленд, Іван Шандор, Степан Душенко, Роман Волчук, Осип Лободоцький, Лев Марків, Степан Кучкевський, Іван Харамбура, Микола Уштан, Володимир Шиприкевич, Олександра Кохман, Мирон Білас, Данило Дідушок, Ольга Пал, Ігор Дмитерко, Володимир Сусла, М'ясарня 168 — Бруклин, Дамян Кордуба, Роман Погорецький, Михайло Білик, Михайло Зизюк, Юрій Диба, Іван Гринишин, М'ясарня Асторія, Ф. Понамаренко, Ганна і Роман Байлак, Роман Тимчук, Михайло Лехицький. Мирослав Прокоп, Микола Стефанівський, Братський Союз — Ембрідж, Володимир Служенський, Василь Бихкало, УБС — Ембрідж, Данило Заращак, Лариса Бернгардт, Григорій Бакуменко, Дмитро Граб, І. Марушак, Микола Бульба, УККА — Ютика, Катерина Сенчишин, Степан Вачек, Ярослав Годованець, Юрій Плакс, Ольга Монастирська, Василь Ящун, Джан Майкелс, Василь Барнич, Л. Бемко з дружиною, Василь Попевчак, Олександер Філенко з дружиною, Омелян Дерій, Українська Православна Ліґа — Бетель Парк, Українська Православна Ліґа — Лайбрері, Микола Дупляк, Василь Захарійчук, Українське Американське Товариство — Дейтона Біч, Арнольд Бірко, М'ясарня „Централ Альберта", Олег Караван, Михайло Бойко, Володимир Береза, Михайло Франківський з дружиною, М. Косарчин, Євген Карпяк з дружиною.

По 20.00 дол. — Петро Марчиха, Михайло Гладій, Юрій Саєвич, Теодор Стахів, Василь Качуровський, Мішель Жермен Ланґе, Олена Филипович, Володимир Юзвяк, Микола Кузик, Степан Яблонський, Василь Доскочинський, Петро Куриленко, С. Шашкевич, Володимир Ганас, Лев Нагребецький, Адріян Аврам, Олександер Якубович, Євген Піндічук, Галина Бурбан, Микола Климишин, Олександер Кармелюк, Ігор Король, Ігор Шевченко, Павло Фіш, Роман Галібей, А. Ґонтар, Володимир Питльований, Василь Мамека, Іван Полячковий, Володимир Каницький, Олег Кудрик, Іван Хамуляк, Чорноморська Січ — Нюарк, Степан Павлинський, Юрій Личик, Теодосія Кічоровська, Вінсент Шандор, Володимир Сторожинський, Данило Дмитренко, Ярослав Павлічко, Дмитро Фецько, Роман Цегельський, Ганна Личинська, Е. М. Тишовницький, Михайло Кладоч, Андрій Бук, Володимир Мазуркевич, О. Сеґвіда, Роман Слиш, Марія Рудницька, Дарія Козак, Іван Йова, Ф. Слободянюк, Іван Кунців, Василь Титканич, Параскевія Витвицька, Семен Костів, Михайло Бучек, Іван Сєрант, Михайло Елиїв, Ярослав Долотовський, Дмитро Сторочак, Зенон Комоницький, Остап Мецьків, Ілля Матіяш, Антін Кармазин, Анастасія Цвях, Ігор Гуменюк, Роман Кобелецький, С. Трофименко, Василь Папиш, Донна Чехович, Богдан Кармелюк, Степан Гробельський, Майкел Головей, Степан Чуган, Любомир Гуменюк, В. Смерека, Василь Якімчук, Дмитро Головатий, Михайло Львівський, Василь Бобурчак, Юстина Ущак, Зенон Бемко з дружиною, Слава Лонґ, Скат Дуґан з дружиною, С. Кічтан з дружиною, Ілярій Домбчевський, М. Драбик з дружиною, Петро Гончаренко, Петро Одарченко, Володимир і Марта Лиско.

По 15.00 дол. — о. Василь Стебельський, Володимир Михайлів, О. Лесюк, Ярослав Татомир, Іван Станецький, Євгенія Онуферко, К. Степовий, Т. Борис, Євген Бачинський, Михайло Депутат, Дмитро Нестеренко, Алекс Данчук, Сергій Небошинський, Роман Осенчук, Василь Колінко, Андрій Роспутко, Микола Ракуш, Соня Кенеді, Данило Волчук, Володимир Пепюк, Марія Карпевич, Параскевія Кучфура, Ярослав Бернадин, Степан Ґоляш, З. і Р. Біґун, Сілвестер Костик, Володимир Саляк, С. Карпінський, СУМА — Ютика, Зенон Дуб, Оксана Павлів, М. Федорів, Богдан Стебельський, Ольга Варенчук, П. Залуга.

По 10.00 дол. — Зиновій Квіт, П. Стахів, Роман Завицький, Петро Матуля, Дороті Вілдер, Юрій Менцінський, Микола Аврамчук, Володимир Михайлів, Степан Рубаш, Степан Тимків, Марія Кознарська, Ілько Сидун, Варвара Когут, Роман Толубяк, Володимир Процинський, Василь Гина, Юрій Мельникович, Михайло Поступак молодший, Марія Іваськів, Ганна Чопик, Р. Хомяк, Марія Бачинська, Андрій Дзедзик, С. Дершко, Пітер Бейґер, Олександер Фединський, Ю. Сальський, Степан Горак, Б. Лівчак, Аніса Савицька, Остап Ґац, Євген Ґулич, Мільдред Луців, Александер Дайберт, Юрій Кушнір, Стефанія Звонок, Степан Скребайло, Володимир Краус, Юрій Равенчук, Марія Лямпіка, Роман Ґоліят, Михайло Мартиненко, Роман Голод, І. Тростянецький, Орест Клюфас, Г. Самійленко, Дарія Витанович, Роман Борковський, Омелян Омецинський з дружиною, Михайло Лоза, Євген Баланда, Василь Сидор, Зенон Савицький, Григорій Дробний, Марія Овчаренко, Володимир Кух, Вілліям Шнайєр, Іван Цьолко, Юрій Ференцевич, Євген Котик, Марта Стрільдак, Марія Холевчук, Л. і О. Щур, о. Мирон Мартинків, Іван Панчак, Оксана Бережницька, Богдан Козак, Василь Баґрій, Іван Яворський, Василь Малий, Іван Гник, Ганна Леляк, о. Лев Порендовський, Надя Микетей, М. і М. Луцькі, Осип Трух, Омелян Твардовський, Дмитро Бобеляк, Любомир Рудзінський, Дамян Ліщинський, Микола Лаврин, Богдан Микитин, В. Л. Ґочор, Микола Кучерета, Михайло Скірка, А. Ґулек, Ґ. Ярмола, В. Буда, Юрій Верещак, Ярослав Верещак, Юрій Івашків, Петро Вигінний, М. Гриник, Н. Ґоляш, Волтер Брат, Михайло Палій, Ігор Микитюк, Петро Хома, Іван Носик, Текля Гусяк, Ярослав Сушко, Марія Семянчук, Василь Расяк, Роман Ференцевич, Роман Горбачевський, Василь Надраґа, Марія і Оксана Бачинські, Роман Грабець, Г. Папіж, Ліда Колодчин, Володимир Сушко, П. Семенюк, Р. Бойко, Т. Клин, В. Боярський, В. Мазер, Андрій Турчін, Іван Скальчук, Пилип Сотник, Тамара Крижанівська, Борис Іваницький, Іван Дубіль, Михайло Бохно, О. Таран, Андрій Малян, Ірена Ніжанковська, В. Сірський, В. Антоняк, Роман Юшкевич, Олег Волянський, Зеновій Боднарчук, Омелян Томич, Богдан Пізен, Андрій Гарасовський, Володимир Бережезький, Анатолій Вовк, Ольга Дядинюк, Пилип Сотник, Данило Дідушок, Володимир Івасів, Марко Фалинський, Ярослав Яцьковський, Ярослав Липтей, Матірний Кружок СУМА — Ютика, Ксеня Антипів, Джозефин Форис, Іван Сучеський з дружиною, п. і пані Заблоцькі, Мері Шенфельд, Зіта Клейтор, А. Гуданич з дружиною, Р. Кобак, Л. Поповський, І. Тимяк, М. Куцик, Л. Ерл, В. Берд, Зенон Кохановський, Микола Чорний, Ярослав Колодій, Орест Грицик, Михайло Середович, Святослав Клюфас, Катерина Лис, Василь Куропась, Олександер і Ірена Матяки, Марія Лацька, Тарас Женович, Климентина Кульчицька, Тарас Сашко, А. Шрубович, В. і Р. Диндало, Петро Китастий, Зірка Клярк, Юрій Король, М. Кот, В. Мельничук, Т. і Ю. Розгін, Михайло Шумило, Володимир Мурга, Михайло Смик, Йова, Микола Швед, Петро Потапенко, К. Король, Борис Жура, Ярослав Марущак, П. Місьонґ, Леонід Шашло, Юрій Попов, Ф. Федеш, Анатолій Яцюк, Віктор Гаркуша, Григорій Омельченко, Іван Петруша, М. Самокишин, О. Лиськивська, Ольга і Петро Бірко, Степан Когут, Ярослав Цісарук, Ярослав Білецький, Євген Цюра, В. Кучер, П. Писаренко, Ярослав Сена, Григорій Озарків, Уляна Мазяк, Лариса Допинська, Роман Петренко, Олена Харамбура.

По 8.00 дол. — Валері А. Лавел.

По 7.00 дол. — Кирило Безкоровайний.

По 5.00 дол. — Володимир Маєвський, Ольга Федірко, Михайло Щокурка, Алекс Качмар, А. Гладилович, Степан Шологон, Марія Кузів, Франк Стюбен, Степан Кизима, Яков Фішман, Ганна Згаданов, Галина Николишин, Ганна Чміляр, Олександер Пришляк, Д. Лесюк, Іван Остапчук, Зенон Мондебур, Тарас Дрозд, Роман Козецький, Михайло Пеленчак, Петро Максимів, Ніна Деніс, Петро Ґуля, В. Ткач, Б. Жеребецький, В. Буняк, О. Голинський, Т. Пастушенко, В. Юркевич, Королевич, М. Громеляк, В. Пелехатий, Степан Воляник, Юрій Лазарович, В. Чефурка, М. Фінкельман, А. Штесел, Чарль Теравський, Йосип Лукашевич, Михайло Войтович, Павло Слободян, Ева Зеленко, С. Самбірський, О. Ільків, М. Дзвінек, Михайло Яремчук, Василь Ґаудіо, Биц, М. Синик, о. Б. і В. Смик, Осип Ліщинський, Василь Робарський, М. Худик, Павло Ароняк, М. Дмитрів, Братство Дивізійників — Ютика, В. Ґарбовський, Ольга Ліщинська, Степан Мельник, Ольга Коцмира, Мері Карась, Степан Пузик, Володимир Пузик, Стефанія Іськів, п. і пані Вілакорта, Мирон Ткач, Василь Ільчишин, Михайло Величко, Василь Фенцор, Володимир Ревюк, Богдан Тимяк, Йоанна Серединська, Ірина Левчук, Ольга Стебновська, В. і Д. Тимкевич, Ольга Ступковська, Ольга Карван, Варвара Чубата, Марія Конашевич, Осип Бережний, Марія Білозор, Іван Куриляк, Аліна Олексин, Омелян Клос, Анастасія Банах, Осип Гарасимяк, І. Журківський, Василь Черпенко, С. Ковалев, Софія Шумило.

По 4.00 дол. — А. Махай.

По 3.00 дол. — Микола Аркас молодший, Юрій Петрач, Р. Яворський, Володимир Яцків, У. Федорчак, п. і пані Славич, Микола Бесопа.

По 2.00 дол. — Ярослав Крамчин, М. Юрчишин, А. Ґец, Іван Заблоцький, П. Коник, В. Нижинчук, Василь Вигок, Володимир Гнатів, В. і В. Велички, Т. Семенюк, Єва Левицька, Наталя Стефанів, Татяна Царемба, Марія Рич, Софія Лепкий.

По 1.00 дол. — А. Дикий, Р. Піндус, М. Матяш, Галина Кутеґа, Марія Мельник, Марія Лоштинська, Надія Липецька, Оксана Заревич, Оксана Ґудз, Розмарі Соболь.

Хто ще не вислав своєї пожертви, то просимо виписувати чеки на: UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA, INC., BABYN YAR FUND і висилати на адресу: Ukrainian Congress Committee of America, Inc., Denver Branch, 2279 S. Sable Blvd., Aurora, Colo. 80013.

Всім Жертводавцям Комітет Бабин Яр Парк висловлює щиру подяку.

ЗА КОМІТЕТ БАБИН ЯР ПАРК —
Юрій Мошинський *(секретар)*

30-річчя Української Учительської Громади в Чікаго

Дня 29-го березня ц.р. Т-во Учительська громада в Чікаго відзначило 30-річчя своєї праці на нові виховання молодого покоління. Цей ювілей пов'язало Товариство зі сторіччям створеного у Львові „Руського Педагогічного Товариства", завданням якого було організувати приватне шкільництво, щоб в цей спосіб не допустити до денаціоналізації нашого роду. Та поруч з тим товариством, яке пізніше прийняло назву „Рідна Школа", було засноване в 1908 році професійне товариство учителів — Учительська Громада. Коли скінчилася Друга світова війна, на нову землю прибули також завжди готові до жертвенної праці українські вчителі. В Чікаго в 1950 році ініціятивна група під проводом проф. Павла Баб'яка вирішила заснувати місцевий відділ Учительської Громади. Діяльність Товариства протягом 30-ти років була різноманітна. Передусім було воно спонзором найбільшої школи українознавства в діяспорі, найкраще зорганізованої з високим рівнем навчання. Школа нараховувала понад 700 учнів. 726 випускників здало кінцеві іспити після 11-літнього навчання і одержало матуральний диплом. Учні школи не лише вивчали українознавчі предмети, але також виступали в шкільних святах, виставах, конкурсах, імпрезах на закінченнях шкільного року, в міжшкільних змаганнях молоді та загальногромадських імпрезах. Тож коли сьогодні бачимо цю молодь у нашому громадському житті, то це доказ, що посіяне учителями-виховниками зерно видало овоч.

Учительська Громада в Чікаго, яка об'єднувала понад 150 учителів, не лише ініціювала численні педагогічні конференції для учителів і батьків усіх українознавчих шкіл Чікаго, але також була господарем окружних і крайових конференцій, на яких обговорювано важливі педагогічні проблеми. Організувала вона семінари для підвищення учетельських кваліфікацій, курси вишколу нових учителів, допомагала Шкільній Раді УККА укладати шкільні програми. Врешті, треба підкреслити, що Учительська Громада складала щедрі пожертви на потреби наших наукових інституцій, а зі шкільного фонду „Діти — дітям" висилала регулярно фінансову допомогу для дітей, залишенців в Европі, українським сиротинцям та незаможній студіюючій молоді в діяспорі.

Ювілейні святкування почалися панахидою за упокій душ усіх учителів, які відійшли у вічність. Опісля в залі школи св.о. Миколая відбулося свято, яке звеличав своєю присутністю чікагський Владика Кир Іннокентій Лотоцький. Численно зібрану громаду привітала

Управа Т-ва Українська Учительська Громада (сидять зліва): С. Чумак, В. Процик, Ю. Назаревич-голова, А. Білинська, А. Михайлович, Я. Берестянський; стоять: І. Дмитерко, Л. Дяченко-Кочман, І. Городиська, О. Мудра, В. Зельвак, Ю. Стельмашук.

теперішня голова інспектор Юлія Назаревич і передала ведення програми проф. В. Процикові. Святкове слово виголосив дир. Микола Губчак. Він з'ясував історичну ролю Руського Педагогічного Товариства, яке пізніше прийняло назву Українське Педагогічне Товариство, а вкінці „Рідна Школа", розвій учительського руху на рідних землях та діяльність відновленої в ЗСА Учительської Громади, а зокрема відділу в Чікаго, та його досягнення.

Вірш І. Драча „Учитель" деклямувала учениця 10-ої кляси Христя Назаревич. О. Ткачук склала щиру подяку учителям від батьків, а Тарас Дрозд — від колишніх учнів.

Після обіду мистецьку частину програми розпочав виступ учнів школи св. о. Миколая під проводом учителя Ярослави Проців (інсценізація вірша Романа Завадовича „Українські міста") Учениці четвертої кляси (учителька О. Мудра) — Д. Зейтун в ролі Сонечка і Х. Саминя в ролі Весни — рецитували „Гаї оживають" Р. Завадовича.

І. Бараник виконала на бандурі „Козацьку думу". Христя Канафодська, учениця 10-ої кляси прочитала оповідання „Учителька", а вчителька С. Чумак деклямувала з притаманним їй мистецьким відчуттям „Каменярі" І. Франка.

Найбільш зворушливою точкою програми було вручення пропам'ятних грамот учителям за визначні заслуги в навчанні і вихованні української молоді, які признав Комітет нагород в складі: Віра Зельвак-учителька, О. Ткачук-від батьків, Т. Дрозд-абсольвент. Нагороди вручувала прибула з Клівленду гостя, колишній інспектор Шкільної Ради УККА (для школи в Чікаго), дир. Олена Дуб, яка висловила найвище признання учителям школи в Чікаго.

Грамоти признано таким учителям: А. Антонович, П. Баб'як, Я. Берестянський, А. Білинська, І. Боднарук, Л. Боднарук, І. Городиська, Д. Грушецький, М. Губчак, Ф. Дахнівська, Є. Дачишин, І. Дмитерко, О. Дуб, М. Дубицька, І. Дяченко, Р. Завадович, Л. Зарицька, С. Кавка, М. Коркач, С. Кочій, Л. Дяченко-Кочман, О. Лебедович, А. Лукомська, Є. Матла, А. Михайлович, Г. Мізь, Ю. Назаревич, М. Овчаренко, М. Одарченко, М. Орищук, П. Піганюк, О. Семчишин, Б. Сеник, Ю. Сидорович, Ю. Стельмащук, К. Тучапський, Н. Хойнацька, Л. Шеремета, С. Чушак. Посмертно відзначено грамотами таких учителів: В. Данилишин, Д. Дахнівський, В. Дзуль, І. Дурбак, О. Левицький, Н. Лозинська, Ю. Мізь, П. Павлюк, Р. Саєвич, М. Хрептовська, Д. Шумей.

Усні привіти передали: інж. Ю. Дачишин — від чикагського Відділу УККА, дир. І. Дмитерко — від шкільної Ради УККА та Ради Українського Шкільництва в Чікаго. Численні письмові привіти від церковних і громадських організацій були доказом, що громадянство вміє оцінити дуже важну, дійсно каменярську працю українських педагогів для збереження національної ідентичности та виховування української молоді на корисних громадян своєї спільноти.

Вручення грамот (зліва): М. Губчак, Є. Матла, Ю. Назаревич, голова; інспектор О. Дуб вручає грамоту.

Відбулися відпочинково-виховні табори ОДУМ-у

На одумівській оселі „Київ" від 27-го червня до 18-го липня відбулися відпочинково-виховні табори юного ОДУМ-у.

У програмі табору — фізичне виховання, перша допомога, природознавство, теренознавство, піонірка, спортові зайняття, купання, розвагові та теренові гри, різного роду прогулянки та інші зайняття. Комендантами цьогорічних таборів були: Андрій Шевченко, Олена Туркало та Наталя Павленко. Всі ці молоді коменданти, які пройшли одумівську школу - табори виховників та самі здобули всі ступені одумівського таборування.

Третього тижня з таборовиками перебував о. прот. М.Горошко, настоятель української православної церкви Пресвятої Богородиці в Ню Бриттен, Коннектикат. Майже кожного року о.М. Горошко приділяє час для наших дітей у таборах. Одумівська молодь безмежно вдячна отцеві за його щиросердечність та відданість українській молоді.

Під час побуту в таборі о. Горошко перевів серію гутірок на релігійні теми, окремо з молодими і старшими групами. В середу, 15-го липня, у місцевій каплиці св. Василія о.Горошко перевів молитву за здоров'я дітей, виховників та обслуги оселі, а пізніше — Молебень за спокій душі новоспочилого о.Євгена Криволапа, який провів свої дитячі роки в одумівських таборах. З ласки Божої, якось все сприяло глибокомолитвенному настроєві — гарно вистроєна молодь, спів дітей, чудова гірська погода, а особливо глибокозмістовні повчальні слова о.капеляна.

У четвер, 16-го липня, табір відвідав недалеко віддалену пасіку, де господарі, в професійний спосіб повчали дітей про спосіб здобування меду, а особливо про тяжку бджолину працю, як і про нашу власну.

В п'ятницю, 17-го липня, за попереднім домовленням, одумівський табір відвідав табір СУМ-А в Елленвіллі. Дружній обмін привітами відбувся на спортовій площі перед збором обох таборів. Від табору СУМ-А склав привіт комендант табору О.Рожка, а від одумівського табору — бунчужна Наталя Гурська. Після привітів та обміну пам'яток відбулися дружні спортові змагання копаного м'яча та відбиванки з такими вислідами: копаний м'яч — юнацькі дружини 5:1, одумівський табір; новацькі дружини 3:1, сумівський табір виграв. Відбиванку виграли юначки сумівського табору

У п'ятницю, 17-го липня, ввечері табір влаштував прощальну ватру, на яку запрошено батьків дітей та гостей. При ватрі — офіційна частина, привіти та спів українських пісень дітей, який розлітався по полянах і лісі оселі, таборові жарти, гумор молодих талантів та інші розваги, які затягнулися поза годину щоденного порядку дня. Це дозволяється лише на прощальній ватрі. Діти гуторять, обмінюються адресами, а в багатьох появляються сльози на очах, сльози жалю, розлуки, з обіцянкою зустрітися в таборі наступного року.

Яка краса — табори українських дітей.

І.П-ко

Авторитет лідера

(*Продовження зі стор. 2*)

Тому пішов у народі зворот „направо" і тому визнано Реґена за лідера, від якого не можна вимагати чудес, але якому треба „дати шанс" переводити свою програму, зформовану разом з добрими фахівцями. І тому навіть невеличку поправу економіки Америки чи невеличкі познаки зросту американського міжнародного престижу приймуть американці з вдячністю, як докази, що не завело їх довір'я до свого лідера.

У контрасті, одним із найбільших лих української громади у діяспорі є брак лідера. Цікаве явище: нема лідера не тільки для цілого українського поселення у вільному світі, але й немає лідера ні в одній існуючій політичній партії („середовищі"), що його шанували б і без гіпокризії визнавали всі його однодумці. Відсутність одного лідера можна заступити колективним лідерством, але для цього потрібна добра воля, терпець і політична культура. Коли в теперішньому часі, який імперативно вимагає єдности і льояльної співпраці людей і зорганізованих гуртів, які мають спільну ідеологію української державности, але мають різні погляди на тактику, — коли в такому нинішньому страхітливому часі панує в нашій громаді заколот, шаліє демагогія і йдуть перегони в очорнюванні один одного різними образливими прикметниками, то нічого дивуватися, що наш поселенський корабель пливе по бурхливому морі сучасних конфліктів — без керми і вітрил.

Пам'яті Омеляна Яценкова

Омелян Яценків народився 16-го серпня 1908 року у Львові в родині Миколи Яценкова, службовця скарбової палати, та Павлини, з роду Федорик. Початкову й середню освіту (Академічну гімназію) закінчив у Львові й здав матуру в 1927 році. Від наймолодших гімназійних років включився у громадсько-освітню працю в читальні „Просвіта" на Замарстинові, яку продовжував аж до вибуху Другої світової війни. Омелян був основником й першим начальником Сокола У на Замарстинові. Активно працював як спортовий інструктор під час підготовки Сокільського Здвигу, який відбувся у Львові на площі Сокола Батька у 1928 році.

Під час університетських студій як член Студентської Громади виїздив з рамени головної „Просвіти" до околичних сіл з рефератами або як делеґат на загальні збори. Був членом засновником (разом зі своїм батьком) Щаднично-Позичкової Каси на Замарстинові, був членом Об'єднання Українців Львова. Брав активну участь в Українському Об'єднаному Комітеті під час виборів до сойму, сенату, а також під час виборів до управи Львова.

В часі воєнної хуртовини Омелян покинув свій улюбленний Львів-Замарстинів 16-го липня 1944 року разом із дружиною Анною, братом Романом і сестрою Марією, та подався в невідомий шлях еміграційної мандрівки з надією, що в короткому часі повернеться. Довгим був цей шлях, йшов через Словаччину (Оремовлаз, Братіслава), Німеччину: французька зона Ванген, американська зона — Карльсфельд, Міттенвальд.

У листопаді 1950 року Омелян разом із родиною прибув до Чікаго. В короткому часі включився в громадське життя і став членом основником в групі 48 федеральної щаднично-позичкової каси „Самопоміч". Він став членом Об'єднання „Самопоміч", членом Кооперативи „Самодопомога", членом основником Клюбу Львов'ян, членом Пластового Відділу УНС.

Коли наспіла потреба св. п. Омелян включився в релігійне життя, як член основник і член Комітету Оборони Традицій Української Католицької Церкви. Зі заснуванням парафії свв. Володимира і Ольги став разом із родиною членом парафії й організував 51-ий Відділ УНС ім. Патріярха Йосифа. На загальних зборах його вибрано головою Відділу, який він очолював, поки з волі Всевишнього не відійшов у вічність 16-го червня 1980 року.

В родинному житті покійний Омелян був прикладним мужем й батьком. Дітей своїх виховав на чесних щирих українців, і діти розмовляють гарною українською мовою.

Св.п. Омеляна поховано з собору свв. Володимира і Ольги на українському цвинтарі св. Миколая.

На поминальному засіданні 51-го Відділу УНС ім. Патріярха Йосифа головою Відділу одноголосно вибрано брата покійного Омеляна, Романа Яценкова.

Михайло Ольшанський
секретар 51-го Відділу УНС

Реґіональний збірник...

(*Продовження зі стор. 2*)

того щастя, та не можуть дочекатися своїх наукових реґіональних збірників під фірмою НТШ як і деякі наші землі, неохоплені досі реґіональним видавничим рухом. Може добрий приклад бойків заохотить усі інші наші земляцькі об'єднання до видання своїх добре опрацьованих наукових збірників, пам'ятників слави землі їхніх прадідів? Але не передруків з чужих видань, бо в реґіональних збірниках повинна бути правдиво представлено, як жив, працював і боровся український нарід в обороні рідної землі.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.